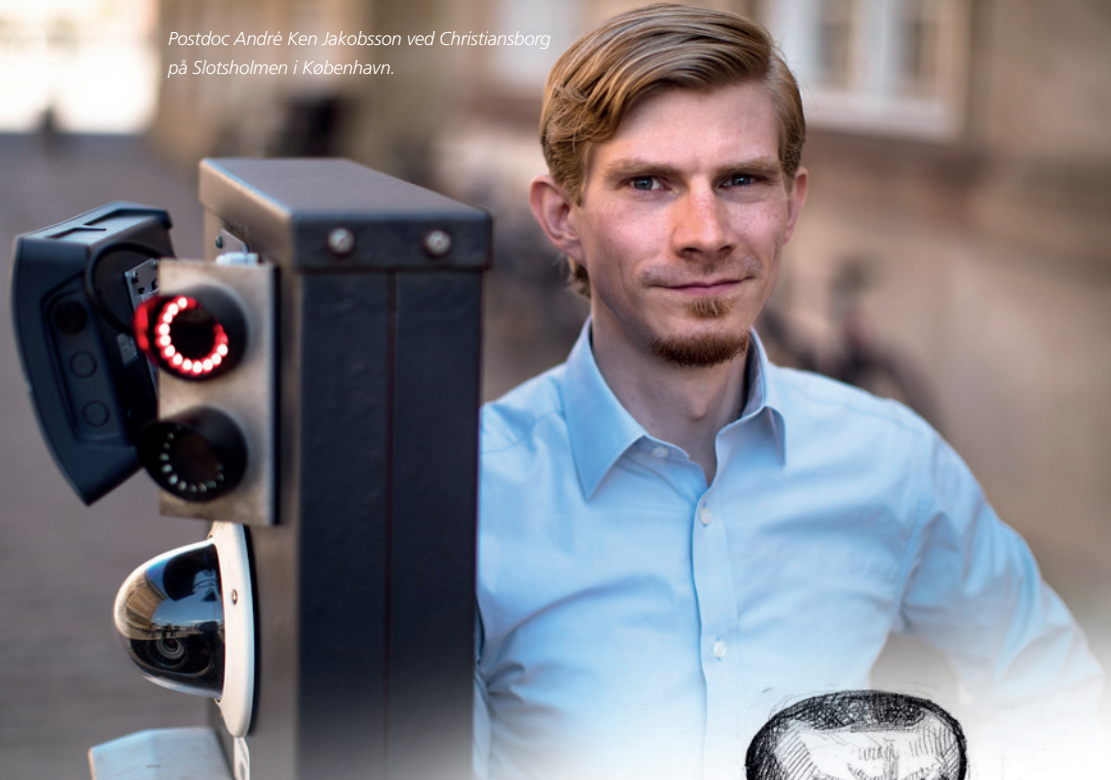

KØBENHAVNS UNIVERSITET
CENTER FOR MILITÆRE STUDIER

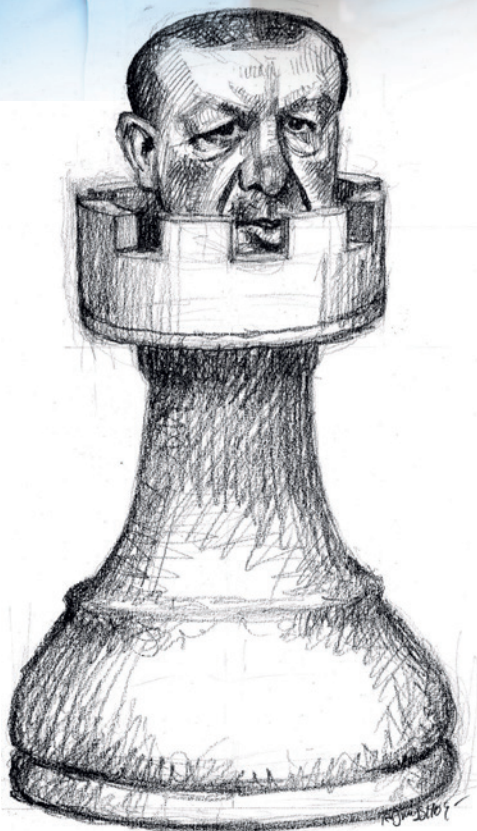
Center for
Mililitære
Studier
2017

CENTRETS FORMÅL

I 2017 startede André Ken Jakobsson som videnskabelig assistent på Center for Militære Studier (CMS). André har skrevet en ph.d. i statskundskab på Syddansk Universitet om, hvorfor klassisk realisme fortsat er relevant for at forstå international politik. At international politik kan være svært at forstå og endnu sværere at forudsige, viser de seneste års begivenheder i og omkring Europa med stor tydelighed: fra Ruslands annektering af Krim, over Brexit og Trump, til borgerkrigen i Syrien, kampen mod ISIL og den deraf afledte terrorbølge og migrationsbølge til Europa. Gamle begreber som magtbalance, geopolitik og afskrækkelse bliver støvet af og hevet frem, men optræder samtidig i nye

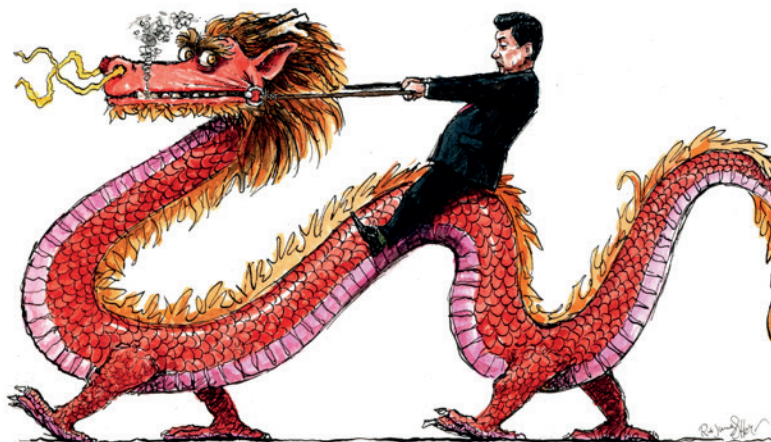
Kronikillustrationer af
Rasmus Sand Høyer.

t.h. "Hvad Kina ønsker sig og ikke
ønsker sig" af professor emeritus
Bertel Heurlin.

Jyllandsposten d. 29. august 2017.

t.v. "Hvad er Erdogans næste træk
i Syrien?" af militæranalytiker
Torben Toftgaard Engen.

Jyllandsposten d. 16 marts 2017.

former og med nye midler, som afkræver nye svar. Dem vil André afsøge de næste tre år, hvor han med støtte fra Carlsbergfondet vil forske i brugen af og forsvaret imod gråzone-strategier og hybrid krigsførelse som postdoc på CMS.

Andrés projekt er et godt eksempel på, hvad vi laver på CMS. Vi producerer forskning og forskningsbaseret viden om tidens aktuelle emner med henblik på at inspirere og understøtte dansk forsvars- og sikkerheds-politisk debat og beslutningstagning. Fri og faktabaseret debat må vi værne om i disse år, hvor desinformations- og påvirkningskam-pagner flourerer, og Andrés forskningsbidrag bliver derfor spændende at følge.

TEMAER I 2017

På CMS producerer vi viden i form af forskning og forskningsbaseret myndighedsbetjening. Denne viden formidler vi bl.a. i vores CMS Rapporter. I 2017 har vi eksempelvis beskæftiget os med nordisk-baltisk forsvarssamarbejde, Vestens håndtering af Rusland efter Ukraine-krisen, NATO's partnerskabspolitik, special-operationers rolle i bekæmpelse af internatio-

nal terrorisme og autonome våbensystemer.

Sideløbende med det, arbejder CMS' forskere på egne forskningsprojekter. Et eksempel er vicecenterleder Kristian Søby Kristensens forskning i Arktis, som i 2017 resulterede i udgivelsen af antologien *Greenland and the International Relations of a Changing Arctic* i samarbejde med lektor på Forsvarsakademiet, Jon Rahbek-Clemmensen. Et andet eksempel er seniorforsker Katja Lindskov Jacobsens forskning i maritim sikkerhed og kapacitetsopbygning, som i 2017 førte til publiceringen af artiklen *Maritime Security and Capacity Building in the Gulf of Guinea* i tidsskriftet *African Security Review*. Og et tredje er seniorforsker Gary Schaub Jr.'s arbejde med maritime hybride trusler, som i 2017 resulterede i en artikel i *RUSI Journal*.

Eksemplerne viser, at vi i 2017 har øget vores opmærksomhed på at skabe synergi mellem forskning, forskningsbaseret myndighedsbetjening og formidling. Det var netop et af de centrale indsatsområder, som blev fremhævet i den evaluering af CMS, som blev foretaget i 2016, og vi ser frem til at videreudvikle området i de kommende år.

FORSVARSKONFERENCE OG FORSVARSFORLIG

Det store omdrejningspunkt for dansk forsvars- og sikkerhedspolitik har i 2017 været forhandlingerne om det nye forsvarsforlig. På CMS markerede vi det ved at samle alle centrale beslutningstagere og interessenter i det danske forsvars- og sikkerhedspolitiske miljø til en konference i juni i Ingeniørernes Hus. Temaet til debat var betydningen af det forandrede internationale sikkerhedspolitiske landskab for prioriteringerne i det kommende forsvarsforlig.

Konferencen blev indledt af forsvarsmi- nister Claus Hjort Frederiksen og afsluttet med en paneldebat med forsvarsordførerne fra Folketingets partier. Centerleder Henrik Ø. Breitenbauch og vicecenterleder Kristian Søby Kristensen præsenterede undervejs CMS

Debat og diskussion på CMS' forsvarskonference

Øverst: Aaja Chemnitz Larsen (IA), Carsten Bach (LA), Henrik Dam Kristensen (S) og Holger K. Nielsen (SF)

Mellem: Oberstløjtnant Kim Simonsen (Hærstaben), vicecenterleder Kristian Søby Kristensen, forsvars- og sikkerhedspolitisk chef Frank Bill (DI) **Nederst:** Professor Ole Wæver (Institut for Statskundskab), seniorforsker Helle Malmvig (DIIS), lektor Jon Rahbek-Clemmensen (Forsvarsakademiet, tidl. SDU), professor MSO Anders Wivel (Institut for Statskundskab) og centerleder Henrik Ø. Breitenbauch.

Forsvarsminister Claus Hjort Frederiksen (V) åbner CMS' forsvarskonference Dansk forsvar i en brydningstid i juni 2017.

Rapporten *Rørte vande: Europæisk sikkerhed og dansk forsvar i en oprubdstid*, som opstiller fire prioriteringsakser til at strukturere debatten om valg og fravalg i dansk forsvars- og sikkerhedspolitik.

2017 var også året, hvor Danmark, som opfølgning på Taksøe-Jensen-udredningen, fik sin første udenrigs- og sikkerhedspolitiske strategi. Med sine fem fokusområder giver den også pejlemærker for fremtidige prioriteringer i dansk udenrigs-, sikkerheds-, og forsvarspolitik. Vi ser frem til at følge strategiens fremadrettede liv og betydning – ikke mindst når den skal fornyes i 2018.

INTERNATIONALT NETVÆRK

En vigtig del af CMS' arbejde består i at bringe nye internationale perspektiver ind i den danske debat om forsvars- og sikkerhedspolitik. Vi arbejder derfor målrettet på at opbygge og drage nytte af et stærkt internationalt netværk. I februar 2017 havde vi fx inviteret Senior Editor på The Economist, Edward Lucas, til København for at give en forelæsning om Putins Rusland.

Vores netværk muliggjorde også, at vi i løbet af året har kunnet holde en række velbesøgte workshops med deltagelse af danske og internationale forskere, beslutningstagere og erhvervsorganisationer. Eksempelvis var seniorforsker Katja Lindskov Jacobsen og militæranalytiker Mark Winther vært for to workshops om maritim kriminalitetsbekæmpelse med deltagelse af aktører fra bl.a. Forsvarsministeriet, Værnsfælles Forsvarskommando, Udenrigsministeriet, FN, Frontex og Mærsk.

Seniorforsker Katja Lindskov Jacobsen byder velkommen til workshop om maritim kriminalitetsbekæmpelse, i september 2017.

CMS var i marts også vært for en større workshop om nordisk-baltisk forsvarssamarbejde. Her deltog i alt 25 forskere og beslutningstagere fra de nordiske og baltiske lande, som bidrog med dels at kortlægge eksisterende samarbejdsinitiativer i regionen og dels at komme med nye ideer til initiativer. Outputtet fra workshoppen blev efterfølgende benyttet som empirisk grundlag for CMS Rapporten *Options for Enhancing Nordic-Baltic Defence and Security Cooperation*.

Endelig har CMS i 2017 indgået et 1-årigt

samarbejde med FN – mere specifikt United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC) – om et projekt, der skal kortlægge og analysere maritim kriminalitet i den vestlige del af Det Indiske Ocean. Aftalen indbefatter, at UNODC har udstationeret en medarbejder – Programme Development Officer Julie Høy-Carrasco – på CMS, som i samarbejde med CMS' maritime ekspert, seniorforsker Katja Lindskov Jacoben, vil udarbejde en evalueringsrapport om emnet. Samarbejdet er et godt eksempel på, hvordan vi løbende arbejder med at skabe synergi og udveksling af viden mellem forskning og praksis.

*Det offentlige seminar
**Et samarbejdende Arktis i en
ufordsigelig verden***

*i august 2017. Fra venstre: lektor
Jon Rahbek-Clemmensen (Forsvars-
akademiet, tidl. SDU), centerleder
Henrik Ø. Breitenbauch (CMS) samt
ambassadøerne Lars Bo Møller, Jette
Nordam, Niels Boel Abrahamsen,
og Hanne Fugl Eskjær
(Udenrigsministeriet).*

*Seniorforsker Gary Schaub Jr. faci-
literer diskussionen ved workshop om
nordisk-baltisk forsvarssamarbejde i
marts 2017.*

*Videnskabelig assistent Niels
Byrjalsen (CMS), postdoc André Ken
Jakobsson (CMS) og forsker Māris
Andžāns (Latvian Institute of Inter-
national Affairs) ved reception
efter workshop om nordisk-
baltisk forsvarssamarbejde i
marts 2017.*

FORMIDLING

Formidling er en kerneaktivitet for CMS. Vi producerer viden for at gøre en forskel, og for at kunne gøre det må vi bringe vores viden ud til vores målgrupper – hvad enten det er beslutningstagere, studerende eller borgere i al almindelighed. Vi benytter derfor mange forskellige formater og platforme – fra lukkede briefinger af beslutningstagere til rundbordsamtaler, seminar- og konference-deltagelse samt forelæsninger og undervisning. Det kan være i eget regi eller hos vores samarbejdspartnere.

Som universitetsbaseret tænketank er de studerende en vigtig målgruppe for os. I tillæg til andre undervisningsaktiviteter afholdt vi derfor i 2017 igen vores årlige sommerskole i dansk forsvarspolitik og strategiske studier, hvor de studerende fik testet deres akademiske viden i mødet med beslutningstagere og praktikere, herunder i en afsluttende debat med de politiske partiers forsvarsordførere.

*Militæranalytiker Torben Toftgaard
Engen og videnskabelig assistent
Jon Kjellund drøfter nye militære
trends i den syriske borgerkrig
med deltagerne i en workshop
på Center for Militære Studier i
november 2017.*

Centerleder Henrik Ø. Breitenbauch diskuterer betydningen af den amerikanske forsvarsminister, James Mattis, for fremtidig amerikansk forsvarspolitik. DR2 Deadline. Maj 2017.

Centerleder Henrik Ø. Breitenbauch interviewes til TV2 News.

Figur 1: Antal infomedia-hits pr. måned samt gennemsnit og i alt for CMS-forskere 2017.

	jan.	feb.	marts	april	maj	juni	juli	aug.	sept.	okt.	nov.	dec.	gns.	i alt
Hits	68	37	109	172	23	21	103	83	42	34	16	123	69	831

Vi er også til stede i de danske medier. Figur 1 viser, at CMS' medarbejdere i 2017 samlet set er blevet citeret over 800 gange i skriftlige medier, hvilket giver et gennemsnit på knap 70 hits pr. måned. At medietilstedeværelsen følger af efterspørgslen, viser figur 2, hvor det fremgår, at det især var Center for Cybersikkerheds rapport om russiske cyberangreb, forholdet mellem Rusland og USA samt Folketingets Finansudvalgs godkendelse af indkøb af nye kampfly, som i 2017 trak CMS' forskere i medierne. I tillæg hertil har CMS' medarbejdere deltaget i over 90 radio- og tv-indslag i 2017.

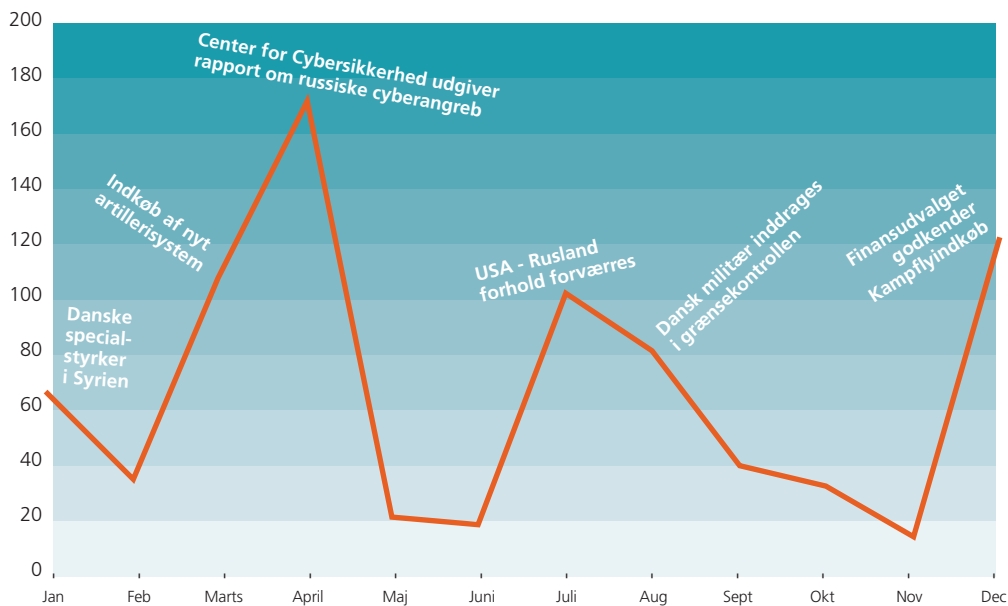
I tillæg til de konventionelle medier er sociale medier – Twitter og Facebook – også en vigtig platform for os. Figur 3 viser, at vi sammenlignet med 2016 har opnået en vækst i facebook-følgere på næsten 50 procent, så vi i 2017 ligger på over 2300 følgere. Samtidig

Sommerskole i dansk forsvarspolitik og strategiske studier 2017. I panelet ses fra venstre Rasmus Jarlov (K), Marie Krarup (DF), Holger K. Nielsen (SF) og Henrik Dam Kristensen (S).

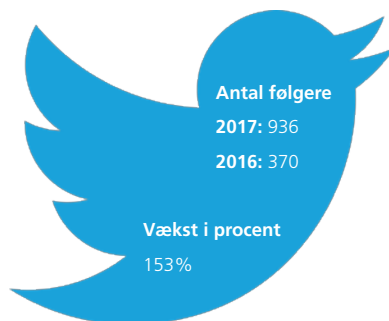

Figur 2: Antal infomedia-hits pr. måned for CMS-forskere i 2017.

er vores antal af Twitter-følgere mere end fordoblet i forhold til sidste år og ligger i 2017 på næsten 1000 følgere.

Ser vi på antallet af opslag, viser figur 4, at der fra 2015 til 2017 er sket over en fordobling i antallet af opslag fra knap 100

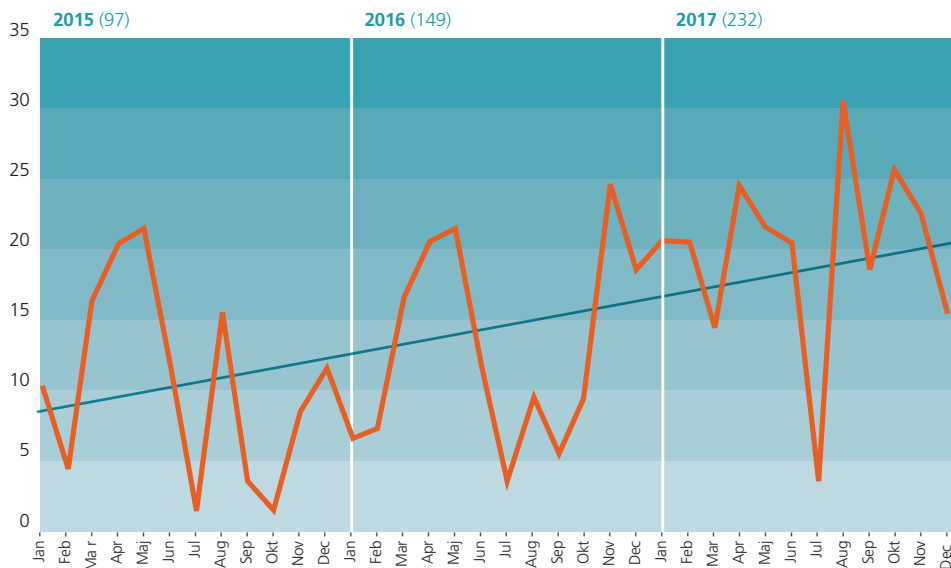
Figur 3: Antal følgere pr. år i 2016 og 2017 på Facebook og Twitter.

i 2015 til over 230 i 2017. Figur 5 uddyber rækkevidde og interaktion for forskellige typer af opslag på Facebook, og ikke overraskende har videoer den største rækkevidde. Alle typer

af opslag når dog gennemsnitligt ud til over 1000 personer.

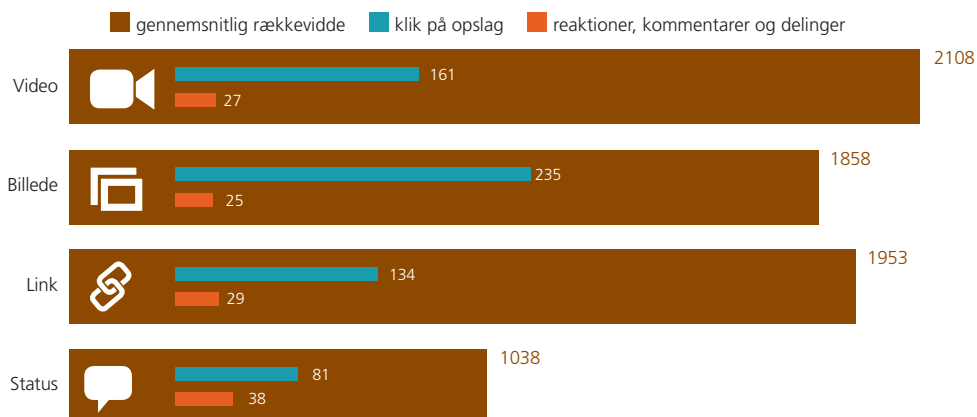
Endelig er vores hjemmeside også en vigtig platform til at formidle vores viden. At

Figur 4: Antal opslag pr. måned i perioden 2015 til 2017 på Facebook og Twitter.¹

¹ Tallene i parentes indikerer det samlede antal opslag for det tilhørende år.

Figur 5: Rækkevidde og interaktion for forskellige typer af opslag på Facebook 2017

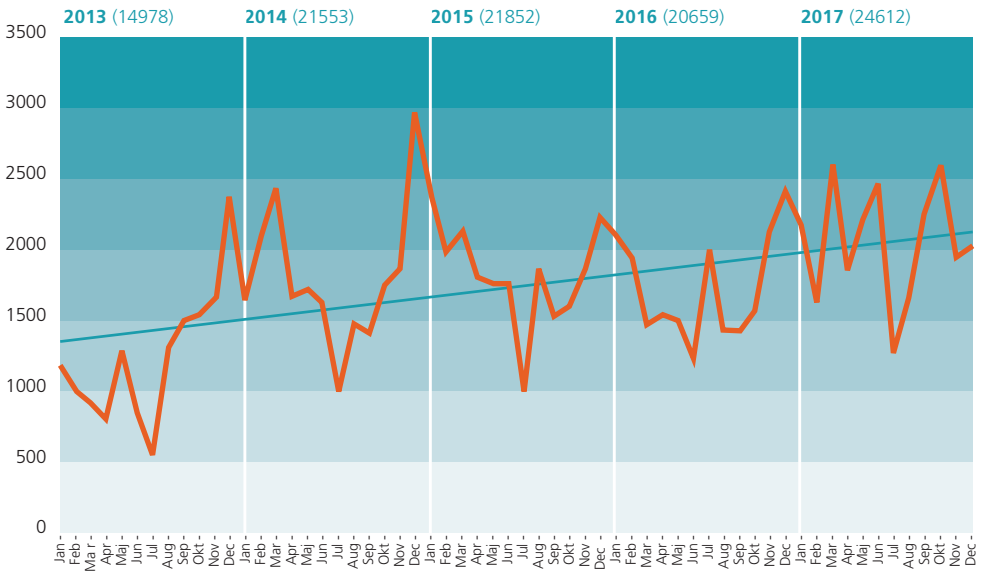
den er velbesøgt ses i figur 6 og 7, som viser udviklingen i antallet af rapport-downloads. Antallet af rapport-downloads er steget og når i 2017 op på over 24.000. Det svarer til, at der hver time døgnet rundt, året rundt downloades 2-3 CMS Rapporter.

Vi arbejder løbende på at forbedre og udvikle vores formidling. I 2017 har vi udviklet en ny produkttype – CMS Memo – som er lanceret i begyndelsen af 2018. Et CMS Memo præsenterer i kort form de centrale pointer og anbefalinger fra en CMS Rapport ledsaget af billeder og et grafisk element. Vi håber, at det nye produkt vil blive vel modtaget.

Figur 6: Antal downloads af CMS Rapporter pr. måned i 2017

jan.	feb.	marts	april	maj	juni	juli	aug.	sept.	okt.	nov.	dec.	gns.	i alt
2173	1611	2598	1851	2206	2458	1262	1655	2254	2588	1944	2012	2051	24612

Figur 7: Antal downloads af CMS Rapporter pr. måned i perioden 2013 til 2017.²

² Tallene i parentes indikerer det samlede antal rapportdownloads for det tilhørende år.

PARTNERING WITH
(EEC
AND SHARE LL/ETC.

MAPPING
DEF. COOP.

BUT WHY
IN MONETARIST
REGION

JOINT
PROCUREMENT
(EU initiatives?)

USER CLUB
MULTIPLY IN
OTHER AREAS

SPEED UP IMPACT
TO POLICY
MAKERS

CRISIS MANAGEMENT
+ BOTH CIV/MIL
AND INTERACTING

BORDER
CONTROLS

• GAMES
• EXERCISES

NBR MOD
COULD TASK
ACADEMICS TO
DO

COREY AREAS
→ BELOW/BESIDES
MRT. 5
(CAN BE BROUGHT
TO NATO TABLE

NO NEW
INSTITUTIONS

• MERGING:
• DUPLICATION?
• REDUNDANCES?

HOW TO STRENGTHEN
REGION AND TO
MANAGE EXTRA-REGIONAL
FORWARDS

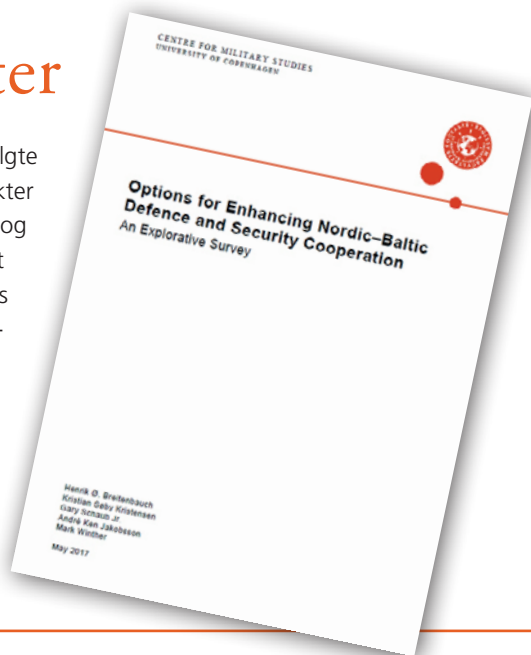
• BOTTOM-UP
• DEMAND-DRIVEN

INSTITUTIONS
DIFFERENT

HV
R

CMS' aktiviteter

I den følgende oversigt præsenteres udvalgte eksempler på forskellige projekter, produkter og aktiviteter, CMS har været involveret i og har leveret i årets løb. For hver overordnet kategori beskrives et særligt projekt, mens en række andre fremhæves. Antal projekter inden for hver kategori er angivet i parentes.

CMS RAPPORTER (i alt 11)

CMS udgav i maj rapporten "**Options for Enhancing Nordic-Baltic Defence and Security Cooperation – An Explorative Survey**". Rapporten afdækker de nuværende initiativer inden for nordisk-baltisk regionalt forsvars- og sikkerhedssamarbejde og giver en række anbefalinger til at forbedre og forøge dette samarbejde. Rapportens anbefalinger er baseret på en workshop, der blev afholdt på Center for Militære Studier i marts 2017, hvor 25 regionale eksperter deltog.

Gary Schaub Jr. og Jens Wenzel Kristoffersen
In, On, or Out of the Loop? Denmark and Autonomous Weapon Systems
(februar, 2017)

Henrik Ø. Breitenbauch,
Niels Byrjalsen, Mark Winther
og Mikkel Broen Jakobsen
Orden og afskrækkelse: Vestens håndtering af Rusland efter Ukraine-krisen
(juni, 2017)

Kristian Søby Kristensen
og Laura Hollænder Schousboe
Blandt venner og bekendte – Udfordringer i udviklingen af NATO's partnerskabspolitik.
(juli, 2017)

Katja Lindskov Jacobsen
og Torben Toftgaard Engen
Stabilisering – fra intention til indsats. Prioriteringen af forsvarrets bidrag til internationale stabiliseringsindsatser
(december, 2017)

Vicecenterleder Kristian Søby Kristensen har sammen med lektor Jon Rahbek-Clemmensen (Forsvarsakademiet, tidl. SDU) redigeret antologien "**Greenland and the International Relations of a Changing Arctic**", som udkom i september 2017. Antologien undersøger forskellige perspektiver på Grønlands rolle i international politik og et stadigt mere globaliseret Arktis. Den argumenterer bl.a. for, at Arktis' øgede geopolitiske betydning samt Grønlands øgede selvbevidsthed og udenrigspolitiske ambitioner medfører, at Grønland både i stigende grad bliver påvirket af de nuværende udviklinger i regionen, og samtidig sætter sit eget præg på politikken i det høje nord.

Kristian Søby Kristensen
og Kristian Knus Larsen (2017)

Denmark's Fight Against Irrelevance, or the Alliance Politics of 'Punching Above Your Weight',

i Michael Wesley (red.) *Global Allies: Comparing US Alliances in the 21st Century*, (Canberra: ANU Press), 59-76.

Kristian Søby Kristensen
og Jon Rahbek-Clemmensen (2017)

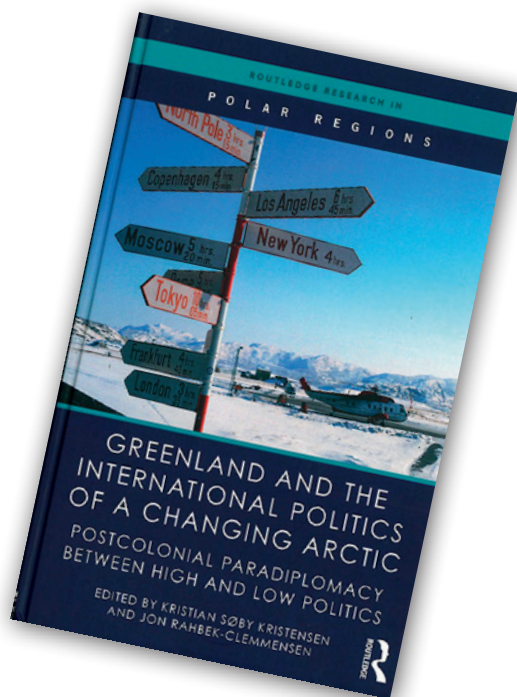
Greenlandic sovereignty in practice: Uranium, independence, and foreign relations in Greenland between three logics of security

i Kristian Søby Kristensen & Jon Rahbek-Clemmensen (red.) *Greenland and the International Politics of a Changing Arctic: Postcolonial Paradiplomacy between High and Low Politics*, (Abingdon: Routledge), 38-53.

Gary Schaub Jr. (2017)

Remotely Piloted Aircraft: The Challenges of Force Integration,

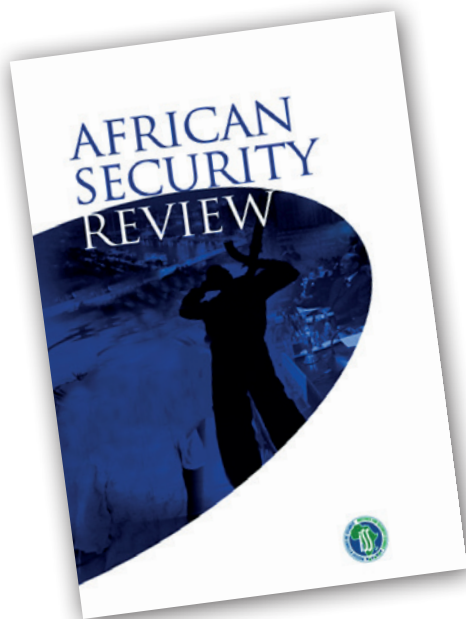
i INEGMA (red.) *The Future of Air Power: Exploiting Advances in Network-Centric Warfare*, (United Arab Emirates: Institute for Near East and Gulf Military Analysis), 45-50.

ARTIKLER OG KONFERENCEPAPERS (i alt 33)

Seniorforsker Katja Lindskov Jacobsen har forfattet artiklen "**Maritime Security and Capacity building in the Gulf of Guinea**", som blev udgivet i *African Security Review* vol. 26, nr. 3 i august. Artiklen undersøger, hvordan sikkerhedsproblemer i Guineabugten bliver adresseret gennem forskellige internationale initiativer indenfor maritim kapacitetsopbygning, og den argumenterer for, at vurderingen af sådanne initiativers effekt bør bero på mere og andet end, hvorvidt initiativerne udgør en samlet tilgang og adressering af alle problemkomplekssets facetter.

Henrik Ø. Breitenbauch (2017)
Bring European finance ministries kicking and screaming into geopolitics
i *War on the Rocks* (9. februar).

Henrik Ø. Breitenbauch (2017)
Det store nordiske rum: Trump, Putin og geopolitikkens uafvendelighed
i *Internasjonal Politikk*, vol. 75, nr. 1 (31. marts)

Gary Schaub Jr., Martin N. Murphy og Frank G. Hoffman (2017)
Hybrid Maritime Warfare: Building Baltic Resilience
i *RUSI Journal* vol. 162, nr. 1. (3. april)

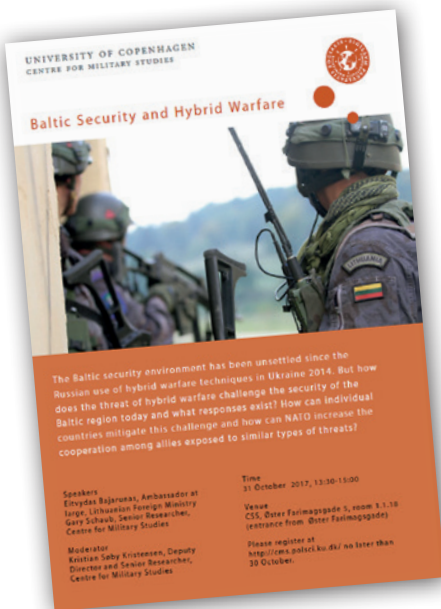
Kristian Søby Kristensen og Laura Hollænder Schousboe (2017)
How to Step Up NATO's Fight Against Terrorism
i *War on the Rocks* (12. September)

Kristian Søby Kristensen og Niels Byrjalsen (2017)
Sikkerhed i en digital tidsalder.
i *Udenrigs*, vol. 44, nr. 1 (december).

ÅBNE ARRANGEMENTER (i alt 18)

Offentlige events (seminarer, konferencer mv.) arrangeret af CMS

CMS afholdt i oktober seminaret, "**Baltic Security and Hybrid Warfare**" i samarbejde med Litauens ambassade i Danmark. På seminaret drøftede seniorforsker Gary Schaub Jr. sammen med ambassadør i Litauens Udenrigsministerium, Eitydas Bajarūnas, hvordan Ruslands anvendelse af hybrid krigsførelse i Ukraine har ændret trusselsbilledet i Østersøregionen og dermed stiller de baltiske lande over for nye udfordringer. Debatten blev modereret af vicecenterleder Kristian Søby Kristensen.

Perspectives on Russian Foreign Policy:

A view from Moscow

Seminar arrangeret af CMS. Oplægsholdere: Ivan Timofeev (Russian International Affairs Council, Moskva), Sergei Markedonov (Institute for Political and Military Analysis, Moskva), Maksim Shepovalenko (Center for Analysis of Strategies and Technologies, Moskva).
Ordstyrer: Kristian Søby Kristensen (CMS)
Center for Sundhed og Samfund, KU (18. januar)

Seminar with Edward Lucas.

How do we handle Putin's Russia?

Seminar arrangeret af CMS. Oplægsholder: Edward Lucas (The Economist).
Ordstyrer: Henrik Ø. Breitenbauch (CMS).
Det Samfundsvidenskabelige Fakultetsbibliotek, KU (3. februar).

Et samarbejdende Arktis i en uforudsigelig verden

Seminar arrangeret af CMS i samarbejde med Udenrigsministeriet. Oplægsholdere: Lars Bo Møller (UM), Niels Boel Abrahamsen (UM) Jette Nordam (UM) & Hanne Fugl Eskjær (UM).
Ordstyrere: Jon Rahbek-Clemmensen (Forsvarsakademiet, tidl. SDU) og Henrik Ø. Breitenbauch (CMS).
Center for Sundhed og Samfund, KU (23. september)

Women in War and Peace

Seminar arrangeret af CMS. Oplægsholdere: Megan MacKenzie (University of Sydney), Rikke Haugegaard (Forsvarsakademiet) og Gary Schaub Jr. (CMS).
Ordstyrer: Katja Lindskov Jacobsen (CMS).
Center for Sundhed og Samfund, KU (19. september)

STØRRE LUKKEDE ARRANGEMENTER (i alt 10)

Større events for særligt indbudte (workshops, netværksarrangementer mv.) arrangeret af CMS

CMS var i marts vært for ekspertworkshoppen “**Advancing Defence Cooperation in the Baltic Sea Region**”, hvor 25 forskere og beslutningstagere fra de nordiske og baltiske lande deltog. Sammen brugte de en dag på at udveksle viden om eksisterende initiativer inden for nordisk-baltisk forsvars- og sikkerhedssamarbejde og udveksle nye idéer til policy-initiativer på området.

Følgende institutioner var repræsenteret: Forsvarsministeriet, Udenrigsministeriet, Latvian Institute of International Affairs (Riga), NUPI (Oslo), Totalförsvarets forskningsinstitut (Stockholm), International Centre for Defence and Security (Tallinn), Finlands Udenrigsministerium, Institutt for forsvarsstudier (Oslo), University of Wrocław, University of Latvia (Riga) Institute of International Relations and Political Science (Vilnius) og Försvarshögskolan (Stockholm).

CMS Forsvarskonference 2017:

Dansk forsvar i en brydningstid

Konference med deltagelse af beslutningstagere, forskere, journalister, erhverv- og brancheorganisationer samt civilsamfundsorganisationer. Oplægsholdere: Claus Hjort Frederiksen (Forsvarsministeriet), Ole Wæver (KU), Helle Malmvig (DIIS), Jon Rahbek-Clemmensen (FAK, tidl. SDU), Anders Wivel (KU), Peter Viggo Jakobsen (FAK), Mikkel Vedby Rasmussen (KU), Kjell Inge Bjerga (Forsvarets Høgskole), Niels Tønning (HOD), Ole Kværnø (FAK), Jesper K. Hansen (CS), Kim Simonsen (Hærstaben), Frank Bill (DI), Aaja Chemnitz Larsen (Inuit Ataqatigiit), Carsten Bach (LA) Henrik Dam Kristensen (S), Holger K. Nielsen (SF), Marie Krarup (DF), Nikolaj Villumsen (E), Peter Juel Jensen (V), René Gade (A). Ordstyrere: Hans Mortensen (Weekendavisen), Jacob Svendsen (Politiken), Kristian Søby Kristensen (CMS) og Henrik Ø. Breitenbauch (CMS)

Ingeniørernes Hus, IDA (7. juni 2017).

Workshop: Maritime Crime Beyond Piracy: Trends, Challenges and Interconnections

Deltagere: Bl.a. Forsvarsministeriet, Udenrigsministeriet, Værnsfælles Forsvarskommando, FN, Frontex, Mærsk og Danske Rederier.

Center for Sundhed og Samfund, KU (20. april 2017)

UNDERVISNING (i alt 20)

Ph.d.-studerende Troels Gauslå Engell udviklede og underviste i forårsemesteret i kandidatfaget **“The UN Security Council: Political Dynamics and Diplomatic Practice”** på Institut for Statskundskab, Københavns Universitet. Kurset var yderst populært med ca. 90 tilmeldte studerende, som blev indført i den diplomatiske praksis i FN's Sikkerhedsråd, herunder de diplomatiske forhandlinger og udfordringer, som institutionen står overfor. Kurset inkluderede bl.a. gæsteundervisning med flere praktikere på feltet.

Sommerskole i dansk forsvarspolitik og strategiske studier

Kandidatuddbud arrangeret af CMS på Institut for Statskundskab, KU. Kursusansvarlig: Henrik Ø. Breitenbauch.
(7.-17. august 2017)

Globalization, The State and International Security

Forelæsning ved Kristian Søby Kristensen på NATO Defense College i Rom.
(7. marts 2017)

Deterrence: Strategic Studies during the Cold War.

Gæsteforelæsning ved Gary Schaub Jr. i faget “Security Studies and Strategy” på kandidatuddannelsen Security Risk Management.
(18. september 2017)

Hvorfor går Danmark i krig?

Podcast med Henrik Ø. Breitenbauch i samtale med Anders Wivel (KU).
(14. december 2017)

Soldaten – det militære instrument i international politik

Forelæsning ved Henrik Ø. Breitenbauch på grundkursus i International Politik på Institut for Statskundskab, KU.
(6. december 2017).

Specialevejledning

Vejledning ved Henrik Ø. Breitenbauch, Kristian Søby Kristensen og Katja Lindskov Jacobsen af specialestuderende ved Institut for Statskundskab, KU.
(løbende)

CMS-BIDRAG VED

EKSTERNE ARRANGEMENTER (i alt 55)

Bidrag i form af foredrag, paneldeltagelse, rådgivning mv.

Centerleder Henrik Ø. Breitenbauch var i september inviteret til at holde et oplæg om **konsekvenserne af EU's forsvarspolitiske initiativ** for Folketingets Europaudvalg. På mødet deltog bl.a. danske medlemmer af Europa-Parlamentet, Det Udenrigspolitiske Nævn og Forsvarsudvalget. Seminaret fokuserede på udviklingen i EU's forsvarspolitik, og Henrik satte med sit indlæg fokus på transatlantiske dynamikker og særligt EU's forhold til NATO.

Monitoring strangers: conflict prevention as intervention

Paneldeltagelse ved ISA Annual Convention 2017, Baltimore, USA.
(22-25. februar 2017, Katja Lindskov Jacobsen og Troels Gauslå Engell)

Haderslev Åbent Sikkerhedspolitisk Topmøde

Oplæg ved det årlige topmøde arrangeret af Haderslev Kommune.
(4. maj 2017, Kristian Søby Kristensen)

Security in the Baltic Sea Region

Præsentation ved Nordisk Råds Præsidiiums årsmøde i session med Baltisk Forsamlings Præsidium i Folketinget.
(27. november 2017, Henrik Ø. Breitenbauch).

Russia, Hybrid Threats, and the Baltic Sea Region

Præsentation ved Baltic Sea Strategy Forum 2017 på Åbo Akademi University.
(30. november 2017, Gary Schaub Jr.)

Forsvarets, diplomatiets og politiets opgavevaretagelse

Paneldebat på Folkemødet arrangeret af Rud Pedersen med deltagelse af forsvarschef Bjørn Bisserup, departementschef Ulrik Vestergaard Knudsen og politidirektør Svend Larsen.
(15. juni 2017, Henrik Ø. Breitenbauch)

Hvad siger befolkning/politikere til et forsvar i ubalance?

Paneldebat på Folkemødet arrangeret af Folk & Sikkerhed.
(16. juni 2017, Torben Toftgaard Engen)

USA-seminar 1

Foredrag på seminar arrangeret af studenterforeningen International Politik – NU på Institut for Statskundskab, Aarhus Universitet.
(26. september 2017, Hans Peter Hansen Michaelsen)

Foto: Sara Galbiati

Økonomi

CMS' INDTÆGTER OG UDGIFTER I 2017

CMS er hovedsageligt finansieret over det danske forsvarsbudget gennem en årlig finanslovsbevilling. Herudover kan der indhentes eksterne forskningsbevillinger. Størstedelen af CMS' udgifter går i 2017 til drift, men heri er også indeholdt løn til CMS' militæranalytikere.

Figur 8: CMS' indtægter i 2017

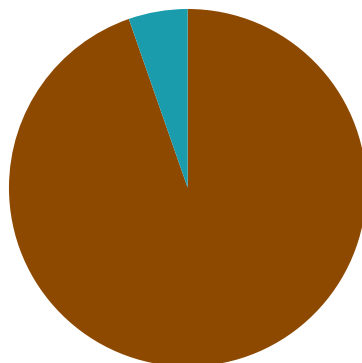
- Bevilling fra Forsvarsministeriet (FMN): 9.858.803 kr.*
- Bevilling fra Hermod Lannung Fonden: 556.177 kr.

Totale indtægter: 10.414.980 kr.

Likviditet overført fra tidligere år: 2.153.079 kr.

Totale indtægter + likviditet: 12.568.059 kr

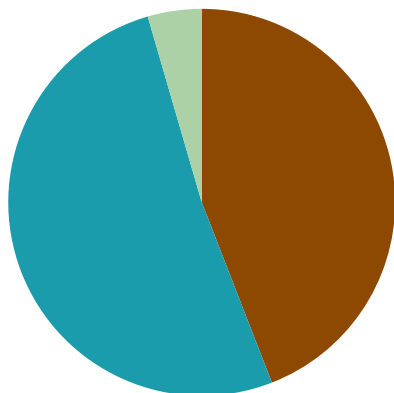
*inkl. de generelle P/L-reguleringer 2017

Figur 9: CMS' udgifter i 2017

- Lønudgifter, FMN bevilling: 5.444.331 kr.
- Driftsudgifter, FMN bevilling: 6.346.506 kr.
- Løn- og driftsudgifter, andre bevillinger 556.177 kr.

Totale udgifter: 12.347.014 kr

Medarbejdere

MEDARBEJDERE TILKNYTTET CMS I LØBET AF 2017

Centerleder, seniorforsker Henrik Ø. Breitenbauch, ph.d.
Vicecenterleder, seniorforsker Kristian Søby Kristensen, ph.d.
Seniorforsker Gary Schaub Jr., ph.d.
Seniorforsker Katja Lindskov Jacobsen, ph.d.
Forsker Kristian Knus Larsen, ph.d.
Ph.d.-studerende Troels Gauslå Engell, cand.scient.pol.
Militæranalytiker Mark Winther, major
Militæranalytiker Hans Peter Hansen Michaelsen, major
Militæranalytiker Torben Toftgaard Engen, major
Videnskabelig assistent André Ken Jakobsson, ph.d.
Videnskabelig assistent Laura Hollænder Schousboe, cand.mag.
Videnskabelig assistent Niels Byrjalsen, cand.scient.pol.
Videnskabelig assistent Jon Kjellund, cand.scient.pol.
Centeradministrator Mikkel Broen Jakobsen, cand.scient.pol.

Konsulenter:

Lektor Anders Henriksen, ph.d.
Lektor Jon Rahbek-Clemmensen, ph.d.
Selvstændig konsulent, Gry Thomasen, ph.d.
Lektor Thomas Mandrup, ph.d.
UNODC Programme Development Officer, Julie Høy-Carrasco, cand.scient.soc.
Ph.d.-stipendiat Andreas Østhagen, MSc.
Professor Emeritus Bertel Heurlin.

Gæsteforsker:

Seniorforsker Helle Malmvig, ph.d.

Studentermedhjælpere:

Minna Møbjerg Stevnhoved
Marie Bechgaard Madsen
Johan Østergaard Houlberg
Magnus Oxholm Winther Juhl
Annemette Tønnov Rasmussen
Mila Bahir
Mark Gundestrup Belling

*Kronikillustration af Rasmus Sand Høyer.
"Hvem bekymrer sig om pirateri?"
af seniorforsker Katja Lindskov Jacobsen.
Jyllandsposten d. 16. maj 2017.*

Center for Militære Studier

Københavns Universitet
Øster Farimagsgade 5, bygning 8
1353 København K.

cms@ifs.ku.dk
tlf: +45 35324088